

SBE501 Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri ve Bilimsel Etik

Düzey: Yüksek lisans (ortak zorunlu) · **Dönem:** 2026–2027 Güz

Öğretim üyesi: Doç. Dr. Mehmet Fatih Buğan

Şube	Gün	Saat
Maliye Tezli I	Çarşamba	09:25–12:00
Mali İktisat Tezli I	Salı	13:30–16:05
Mali İktisat Tezsiz II	Salı	17:00–19:30
Mali İktisat Tezli II	Çarşamba	17:00–19:30

Dört şube aynı izlenceyi izler. Tezsiz şubede dönem projesi, tez önerisi yerine uygulamalı bir araştırma raporu olarak verilir.

Dersin amacı

Öğrenciye iktisat ve maliye alanında araştırma sorusu kurmayı, uygun yöntemi seçmeyi, veri toplayıp çözümlemeyi ve bulguları bilimsel etik kurallarına uygun biçimde raporlamayı öğretmek.

Öğrenme çıktıları

- Bilimsel bilginin niteliğini ve sosyal bilimlerdeki başlıca yaklaşımları açıklar.
- Literatür taraması yaparak araştırılabilir bir soru ve hipotez kurar.
- Nicel, nitel ve karma desenleri karşılaştırıp uygun olanı seçer.
- Örnekleme, ölçme ve veri toplama araçlarını tasarlar.
- Temel istatistiksel ve ekonometrik çözümlemeleri yorumlar.
- Atıf, intihal, veri uydurma ve yayın etiği kurallarını uygular.
- Bir araştırma önerisini akademik biçimde yazar ve sunar.

Haftalık plan

Hf	Konu	Okuma / hazırlık
1	Derse giriş. Bilim, bilimsel bilgi ve bilimsel yöntem	Karasar, bl. 1–2
2	Sosyal bilimlerde paradigmlar: pozitivizm, yorumlamacılık, eleştirel yaklaşım. İktisatta yöntem tartışması	Creswell & Creswell, bl. 1 · Friedman (1953)
3	Araştırma süreci. Konu seçimi, problem cümlesi, araştırma sorusu	Booth vd., bl. 3–4

Hf	Konu	Okuma / hazırlık
4	Literatür taraması: veri tabanları (Web of Science, Scopus, ULAKBİM, YÖK Tez), kaynak yönetimi (Zotero/Mendeley)	Creswell & Creswell, bl. 2 · Uygulama: 10 kaynaklık açıklamalı kaynakça
5	Kuram, kavramsal çerçeve, hipotez ve değişkenler	Neuman, bl. 2–3
6	Araştırma desenleri: betimsel, ilişkisel, nedensel, deneysel/yarı deneysel	Creswell & Creswell, bl. 8
7	Ölçme, geçerlik ve güvenilirlik. Anket ve ölçek geliştirme	Neuman, bl. 5 · Karasar, ilgili bölüm
8	Ara sınav	—
9	Örnekleme yöntemleri ve örneklem büyüklüğü	Neuman, bl. 6
10	Nicel veri çözümlemesi I: betimsel istatistik, hipotez testi, regresyonun mantığı	Wooldridge, bl. 1–2
11	Nicel veri çözümlemesi II: panel ve zaman serisi verisi, iktisatta nedensellik (fark-içinde-fark, araç değişken)	Angrist & Pischke (2009), bl. 1–2
12	Nitel yöntemler: görüşme, vaka çalışması, içerik ve söylem analizi. Karma yöntem	Creswell & Creswell, bl. 9–10
13	Bilimsel etik: intihal, veri uydurma/çarpıtma, dilimleme, yazarlık hakkı, etik kurul süreci. Yapay zekâ araçlarının etik kullanımı	YÖK Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi · COPE ilkeleri
14	Akademik yazım: tez/makale yapısı, APA atıf düzeni, sunum. Araştırma önerisi sunumları	APA 7 kılavuzu · Booth vd., bl. 12–14

Değerlendirme

Bileşen	Ağırlık
Ara sınav	%30
Açıklamalı kaynakça (4. hafta)	%10
Araştırma önerisi ve sunumu (14. hafta)	%60 (final yerine)

Araştırma önerisi en fazla 3.000 sözcük olur ve şu bölümleri içerir: başlık, özet, problem ve önem, literatür, araştırma soruları/hipotezler, yöntem ve veri, etik değerlendirme, iş takvimi, kaynakça. Metin benzerlik raporuyla (Turnitin/iThenticate) teslim edilir.

Temel kaynaklar

- Creswell, J. W. & Creswell, J. D. *Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches*. SAGE.
- Neuman, W. L. *Social Research Methods: Qualitative and Quantitative Approaches*. Pearson.
- Karasar, N. *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Nobel.
- Booth, W. C., Colomb, G. G. & Williams, J. M. *The Craft of Research*. University of Chicago Press.
- Wooldridge, J. M. *Introductory Econometrics: A Modern Approach*. Cengage.

- Angrist, J. D. & Pischke, J.-S. (2009). *Mostly Harmless Econometrics*. Princeton University Press.
- Friedman, M. (1953). "The Methodology of Positive Economics." *Essays in Positive Economics*.
- YÖK Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi.